Mgr. Petra Pšeničková, DiS.,
speciální pedagog

SLOVNÍ ZÁSOBA

a

JAZKYKOVÝ CIT

Přednášející

Mgr. Petra Pšeničková, DiS., speciální pedagog
psenickova.petra@centrum.cz

- lektorka kurzů pro předškoláky a děti s odkladem školní docházky
- poradenství pro školáky, předškoláky a jejich rodiče, posuzování školní zralosti
- lektorská a poradenská činnost pro pedagogy, autorka článků
- absolventka magisterského studia speciální pedagogiky na PedfUK v Praze
- 11 let praxe v oblasti speciální pedagogiky, z toho 6 let v poradenství

Co se na webináři dozvíte?

- *téma*: materiály, povolání, bydlení, zařízení bytu, - popisování situací, tvoření vět, osvojování si nových pojmů
- slova podřazená a nadřazená, synonyma, homonyma
- přirovnání, protiklady a citoslovce
- pozdravy, rýmy, shoda a odlišnost

Pro koho je materiál určen?

- Materiál je vhodný pro všechny žáky 1. a 2. ročníku ZŠ, pro žáky s logopedickými obtížemi, žáky-cizince či žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a to i ve vyšších ročnících.

Anketa č. 1: Povolání?

1. učitel/ka v mateřské škole
2. učitel/ka na základní škole
3. učitel/ka přípravné třídy
4. vedení školky/školy
5. školní speciální pedagog, školní psycholog
6. rodič
7. nyní na rodičovské dovolené, dříve učitelka
8. jiné – jaké?

Materiály – Co se z čeho vyrábí?

- Učitel: **6 krabic - kov, plast, papír, dřevo, látka, sklo** (lze zahrnout i jiné materiály) umístěných před tabulí
- Uzpůsobit prostor
- Žáci pracují **ve skupinách – zkoumají předměty** z různých materiálů. K čemu se používají? Z čeho jsou vyrobené? Třídí do krabic.
- Možná **nabídka předmětů**: *čajová lžička, kelímek od jogurtu, noviny, zarážka do dveří, kapesník, skleničká, klíče, lopatka, koš na odpadky, krabička papírových kapesníků, židle, zrcátko, hadr na úklid, koš na odpadky, květináč, židle, barevný papír, láhev apod.*

- V druhé části žáci **hledají ve třídě (venku) další předmět** vyrobený z uvedených materiálů.
- Závěrem zástupci skupin představí své dva předměty (první předmět žák dostal od učitele, druhý předmět nalezl sám).
- *Obměna*: Žáci si ve skupinách vytvoří jednoduchý graf na čtverečkový papír (1 x 1 cm). Sloupce nadepíší podle materiálů. Počty nalezených předmětů vyjadřují vybarvováním jednotlivých čtverečků v daných sloupcích. Po dokončení aktivity lze procvičovat „čtení údajů z grafu“ (nejvíce, nejméně, více plastů nebo kovu apod.).

Povolání – Kde pracují moji rodiče?

- Práce **ve skupinách – Co moji rodiče dělají za práci?** Kam chodí do práce?
- Arch balícího papíru – žáci zapíší povolání svých rodičů
- Pokud žák nezná přesný název povolání, popíše, co o zaměstnání svého rodiče ví.
- Skupiny **představí** povolání svých rodičů. Společně diskutují o tom, jaké pomůcky, nástroje, přístroje jsou k povoláním třeba.

Povolání – Jaké povolání se mi líbí?

- List papíru - **žáci zapisují/zakreslují hesla, obrázky o povoláních, která se jim líbí.**
- Někdy žáci mohou mít jasno v tom, které povolání se jim nelíbí, a nedaří se jim vybrat ta, které je zajímají.
- V kruhu žáci **představí svá zaměstnání**. Učitel vede žáky k zamyšlení, co se jim na vybraném povolání líbí, co je láká. Nikoho nenutí.
- **Diskuze** o tom, že v zaměstnání trávíme hodně času a důležité je, aby se nám tam líbilo. Někdo může být spokojený jako řidič auta, někdo při práci s počítačem nebo prodejem ve vlastním obchodě. Také často lidé mění práci, nestanou se hned v dospělosti řidičem autobusu. Často lidé za svůj život vystřídají různá povolání.

Povolání – Třídění pomůcek, nástrojů, přístrojů k určitým povoláním

- Na tabuli obrázky připevněné magnetem - Učitel namaluje, popíše slovem povolání a nástroje, přístroje či pomůcky, které se u těchto zaměstnání používají.
- Frontální práce - žáci **přiřazují konkrétní pomůcku** (nástroj, přístroj) **k danému povolání**. Žák vytvoří větu a správně spojí pomůcku a povolání. (Např. Učitelka používá mapu k vyučování.)
- *Obměna*: práce ve skupinách. Tvoření vět či zápis vět. (Kadeřnice používá fén.)
- Zdroj fotografie: STARÁ, E., STARÝ, M.: Žvanda a Melivo – cvičení na rozvoj slovní zásoby, s. 12, 13. Euromedia Group, Praha 2013. ISBN 978-80-242-3888-3.

Motivační hra (klubko vlny) – Jak bydlíme?

- Práce v kruhu na židlích: hru **začíná učitel s klubkem v ruce** - krátce **povypráví o tom, kde a s kým bydlí** (např. Já bydlím v bytě pod kostelem s mužem a dcerou Lenkou) a předává klubko některému z žáků se slovy např. předávám klubko Hance nebo předávám klubko Hance, protože bydlí vedle nás apod. Během mluvení učitel několikrát omotá svou židli.
- Hanka klubko chytne/převezme, popíše své bydlení, omotá několikrát svou židli a předává klubko dál.
- Vystřídají se všichni žáci. Závěrem vznikne „**pavučina**“. Při této aktivitě jsou zapojeni všichni žáci, i ti méně výrazní nebo naopak vůdčí. Také se ukáže, že jednotliví žáci mají mezi sebou něco společného (bydlí s babičkou, mají mladšího brášku, chovají morče apod.).

- **Rozmotávání klubka -** ten, u koho klubko skončilo, jej po cestě pavučiny předává zpět. Zároveň ostatním sdělí, co ho zaujalo na žákovi, kterému právě předává klubko (např. Nevěděla jsem, že Hanka má pejska. Starou babičku Davida znám, moje babička se s ní přátelí.). Aktivita končí ve chvíli, kdy se klubko dostane k učiteli. Opět jsou do činnosti zapojeni všichni žáci.
- Závěrem učitel s žáky prodiskutuje, z jakých částí (obývací pokoj, koupelna, ...) je byt/dům utvořen.

Hra ve skupinách – Co kam patří?

- Práce ve skupinách – skupiny větší arch papíru rozdělí na **9 sloupců**, které nahoře nadepíší názvy místností (balkon/terasa, ložnice, kuchyň, obývací pokoj, komora, dětský pokoj, sušárna, koupelna, WC)
- Prázdné **listy papíru rozstříhají na karty** – 45 kusů
- **Rozdělení rolí**: role hledačů (hledají karty s názvy zařízení bytu), zapisovatele (zapisuje na karty), třídiče – zbývající členové skupiny (třídí karty do jednotlivých sloupců).
- Hledači vychází pro sbírání slov (najdou slovo, přečtou, nechají kartu na místě, zapamatují si její obsah a pošeptají zapisovatelům. Poté vychází pro další slovo), jiný zástupce slovo (název zařízení bytu) zapisuje na karty.
- Třídiči - třídí karty do jednotlivých sloupců – přiřazují zařízení místností do správných sloupců.

- celkem je 45 karet, 5 karet v každém sloupci
- konec hry – objevení všech karet
- kontrola – prezentace zástupců skupin
- doporučení - uzpůsobit prostor učebny a projít bezpečnostní pravidla – rychlá chůze bez běhu apod.
- **ukázka slov na karty** – *muškáty – letničky, konev na zalévání, slunečník, venkovní umyvadlo, venkovní stolek,, vana, sprchový kout, kartáček na zuby, ručník, kolíčky na prádlo, sušák na prádlo….*

Moje oblíbená část bytu – samostatná práce žáků

- Žáci **se zamýšlí nad oblíbenou části svého bytu**.
- na pracovní list zapisují, zakreslují vše, co je k tomuto tématu napadá.
- Aktivita vede žáky k zamyšlení nad místem, ve kterém jim je doma dobře. Proč se jim tam líbí, co je tam těší.
- Hotové práce předloží do **galerie** a ostatní se mohou vyjádřit k pracím ostatních, dotyčný žák však nekomentuje. Teprve poté má žák prostor představit svou práci.
- doporučuji menší skupiny cca o 15 žácích, větší třídu lze pro prezentaci rozdělit na polovinu.

Závěrečná společná hra – židle

- Práce **v kruhu na židlích** – Učitel rozdělí mezi **žáky názvy zařízení kuchyně** (např. sporák, lednice, nádobí, hrnce, jídlo, jídelní stůl apod.).
- Vždy více žáků je nositeli jednoho názvu, hraje několik „lednic, sporáků“.
- Učitel zahájí hru slovy: „Místa si vymění všechna jídla!“, „**Místa si vymění všechny lednice**!“ nebo „Místa si vymění celá kuchyň!” apod.
- *Obměna*: Učitel rozdělí mezi žáky názvy zařízení jiné místnosti.
- *Obměna* – odebírání židle, pozor na soutěživost

Anketa č. 2 – Máte při výuce prostor začlenit taková témata jako bydlení, povolání? Dát prostor žákům vyjádřit vlastní zkušenost?

1. Vůbec ne, pracuji hlavně podle učebnice a pracovního sešitu.
2. Občas zařadím i nějaké dětem osobnější téma.
3. Ano, pravidelně.
4. Jiná zkušenost.

Slova nadřazená, podřazená – motivační hra

- Učitel rozdá žákům názvy nápojů (pošeptá do ucha): limonáda, malinovka, voda, čaj, pivo, Coca-Cola, kakao, káva apod.
- Vždy je více žáků nositeli jednoho slova.
- Hra je v pohybu - **potkávají se nositelé stejného nápoje = hledají se limonády, čaje, kakaa, ...**
- Poznávají se popisem – žák chodí po místnosti a popisuje: „Jsem sladké pití, můžu být pomerančové, jahodové...
- Konec hry - když se všichni najdou.
- Společně s učitelem pak popíší všechny typy slov jedním slovem = nadřazeným pojmem = pití/nápoje.
- *Obměna:* Učitel rozdá žákům slova napsaná/namalovaná na obrázku. Někteří žáci během hry zapomenou, co představují.

- *Obměna:* Při opakování aktivity učitel změní téma, např. nábytek, oblečení, ovoce, zelenina, dopravní prostředky, barvy, geometrické tvary, nářadí, hračky, zvířata, plyšáci, sladkosti, drogerie, sporty, byliny, koření apod.

Slova nadřazená, podřazená – skupinová práce – témata: potraviny, drogerie

- zahajovací práce v kruhu – **prohlížení letáků** z obchodů s potravinami, drogerií.
- **Vyvození několik skupin = slov nadřazených** – pečivo, sladkosti, nápoje, ovoce, zelenina, chlazené jídlo (patřící do lednice), drogerie apod.
- Tato slova učitel jako vzor nadepíše na tabuli do sloupců a ke každému nadřazenému slovu zapíše jeden nebo dva příklady.
- **práce ve skupinách – přepsání vzorů z tabule na pracovní list. Vystřihávání a třídění, lepení slov podřazených do sloupců.**
- Jako bonus skupiny mohou ze zbylých obrázků v letáku vytvořit novou skupinu (např. maso, sypké potraviny apod.).
- ukázka prací ostatním skupinám a zároveň kontrola učitelem

KRMIVO PRO ZVÍŘATA
OVOCE
ZELENINA
PEČIVO
MLÉČNÉ VÝROBKY

Slova nadřazená, podřazená – skupinová práce – ostatní témata

- Práce ve skupinách s pracovním listem – žáci rozstříhají na karty
- Na PL 6 sloupců: dopravní prostředky, barvy, hračky, květiny, nábytek, zvířata
- V každém sloupci výčet podřazených slov: př. barvy - žlutá, zelená, fialová apod.
- Žáci **třídí slova podražená ke slovům nadřazeným**
- Závěrem si skupiny témata představí

Slova nadřazená, podřazená – samostatná práce

- Práce s pracovním listem rozděleným na sloupce
- **Učitel vyhlásí nadřazené slovo** – např. květiny – **žáci** zapíší do sloupce a nyní v časovém limitu **vymýšlí a zapisují co nejvíce podřazených slova**
- Kontrola – představení toho, co kdo vymyslel, doplnění dalších
- *Obměna*: žáci vypisují podřazená slova samostatně, ale přestavují si je ve skupině

Slova stejného významu = synonyma

- Žáci ve skupinách rozstříhají pracovní list na karty
- **Obsah karet**: *holka, paní, kluk, hoch, pán, děvče, žena, chlap, chlapec, dívka, muž, ženská, hajný, kantor, učitel, doktor, hasič, řidič, šofér, myslivec, pedagog, lékař, požárník*
- Přiřazují k sobě karty podle citu
- Vyvození: **jedno slovo v češtině můžeme říci i jinak** (např. dívka je také holka, děvče, dívenka, děvenka atd.)
- *Obměna*: Obdobným způsobem učitel zpracuje i **slovesa** = Co kdo dělá? (*pádí = utíká, žene, běží, spí = chrupe, chrní, chrápe, spinká, …*).

Slova stejného zvuku, ale různého významu = hononyma

- práce ve skupinách
- **žáci z nabídky karet s obrázky třídí k sobě podle citu karty, které k sobě patří**
- **Nabídka slov**: *koza - sportovní náčiní, koza-zvíře; oko-lidské, oko – v polévce, oko – na punčoše; koruna – stromu, koruna – mince, koruna - královská; vlna – na pletení, vlna – v moři, kohoutek – vodovodní, kohoutek – zvíře apod.*
- *Obměna:* slovesa *(např. sní jablko, sní o dovolené,, válí těsto, válí se v peřinách…)*

(Zdroj: Stará, E., Žvanda a Melivo, s. 34, Euromedia Group, Praha 2013)

Přirovnání – hra piškvorky

- žáci pracují ve skupinách, rozdělí si role: role mluvčí, role rádců
- na tabuli namalovaná čtverečkovaná síť
- učitel klade otázky, za správnou odpověď skupina získává kolečko nebo křížek dle své volby, vyznačeno barvou skupiny
- princip hry piškvorky - vytvořit řadu 5 koleček
- **Otázky na přirovnánání: Moudrý jako ……sova**
- **Nabídka přirovnání:** *Drzá jako opice. Zdravý jako ryba. Bystrý jako rys. Hladový jako vlk. Líný jako veš. Věrný jako pes. Mazaný jako liška. Pilná jako včelka. Silný jako lev. Mlsný jako kočka. Tichý jako myška. Ospalý jako medvěd. Nemotorný jako slon.*

- Hra končí vytvořením první řady.
- *Doporučení*: Skupiny mají na stole, u kterého pracují, kartu v barvě skupiny pro snazší rozlišení týmů.
- *Obměna*: Pokud hra plyne rychle, zejména při menším počtu žáků, hra končí ve chvíli, kdy utvoří řadu pěti prvků poslední skupina. **Skupiny, které už mají řadu hotovou, body ze svých správných odpovědí věnují jiné skupině.** Tím se podaří hru rychleji dohrát bez vítězů a poražených. Úspěšní jsou všichni.
- *Obměna*: Pro usnadnění odpovědí dá učitel žákům **nápovědu**. Na tabuli magnetem přichytí **obrázky zvířat** (která pasují do přirovnání). Místo obrázků může učitel názvy zvířat pouze napsat křídou na tabuli. Ve chvíli, kdy skupina správně rozpozná přirovnání, obrázek/název zvířete odstraní/smaže z tabule.

Protiklady

- žáci ve skupinách rozstříhají pracovní list na karty
- hledají **karty s opačným významem** = protiklady (např. horký – studený).
- kontrola hromadně, vždy jeden zástupce skupiny (zástupci i skupiny se střídají) představí jednu dvojici slov.
- **nabídka slov**: *čistý, špinavý, přicházet, odcházet, mladý, starý, pracovat, odpočívat, vzlétat, přistávat, léto, zima, utrácet, šetřit, dát, dostat, kluk, holka, nemoc, zdraví…*
- *obměna*: hra pexeso s kartami

- *obměna*: žáci spolu s učitelem vymýšlí slova opačného významu
- *obr – trpaslík, daleko – blízko, včera – zítra, bezpečný – nejistý, tajný – zjevný, tma – světlo, málo – hodně, slepý – vidoucí, úcta – pohrdání, úskočný – přímý, křičet – šeptat, východ – západ, pilný – líný, vpravo – vlevo, minulý – budoucí, mrštný – těžkopádný, hrubý - zdvořilý*

Jaký je? – malý, menší, nejmenší

- práce v kruhu, žáci si vybírají libovolný předmět a pojmenují, odpovídají na otázku „Jaký je tvůj předmět?“
- Žák např. drží v ruce pomeranč. Odpovídá: „Pomeranč je voňavý, kulatý, sladký.“
- Učitel vybere jedno z řečených **přídavných jmen** a společně s žáky je **vystupňují: „kulatý – kulatější – nejkulatější**“. Pokračuje další žák. Aktivita končí u posledního žáka v kruhu.
- **větší množství žáků** – aktivitu zkrátit – část „Jaký je?“ učitel provede s žáky v kruhu, druhá část – stupňování přídavných jmen – žáci zapisují samostatně na pracovní list.

Citoslovce, zvuky

- ´práce v kruhu, **učitel předvádí různé zvuky a žáci určují, co znamenají**
- např.učitel: túúúúú , mňam, lala, gloglo, hop ……., žáci: auto, jídlo, zpívání, potápění, skákání…. Po ukázce žáci vymýšlí další citoslovce, která znají.
- v druhé části práce ve skupinách. **Zástupce skupiny** (zástupci se střídají) **předvede a vysloví zvuk před ostatními žáky**. Zbývající skupiny popisují, co zvuky znamenají. Skupina, která uhádne, pokračuje. Hra končí, když skupiny vyčerpají veškerý zásobník zvuků (počet citoslovcí v zásobníku se může mezi skupinami lišit).

Jak se lidé zdraví?

- práce v kruhu, **učitel zahájí hru „vykopnutím“ nějakého pozdravu**. např. **„ahoj**“, **žák** po jeho levici **pokračuje např. „dobrý den**“, **další žák** ve směru hodinových ručiček např. „**těpic**“ atd. dokud nevysloví pozdrav poslední žák nebo nedojdou možné příklady.
- Pokud konkrétní **žák další pozdrav neví**, může si správné slovo **vypůjčit** od učitele a hra pokračuje dál. Záměrně využijeme spisovných i hovorových termínů pro pozdravy.
- **druhá část** - práce ve skupinách. Učitel mezi skupiny rozdělí karty s názvy pozdravů. Každé skupině přísluší 3 karty. **Skupiny nacvičují „scénku“, ve které pozdrav předvedou.** Při scénce mohou mluvit, není však dovoleno použít slovo = pozdrav, které mají ostatní skupiny uhodnout. Skupiny se střídají. Hra končí rozpoznáním všech pozdravů = všech karet.

- **Možné pozdravy**: *dobrý den, ahoj, na shledanou, čau, těpic, nazdárek, zdárek, zdarec, zdáreček, dobrou, brou, dobré ráno, dobrou noc, hezký den, pa, páček, čauves, čaky, ahojte, ahojda, hoj, apod.*

Rýmování

- práce ve skupinách – žáci rozstříhají pracovní list na karty
- učitel zahájí hru slovem např. **OPICE, žáci v kartách hledají slova, která se se slovem opice rýmují.**
- délka času pro vyhledávání rýmů – 1 minuta na každé vykopnuté slovo
- kontrola zvednutím rýmů nad hlavu po uplynutí 1 minuty
- za každý rým bod nebo bez soutěže
- **nabídka slov do pracovního listu:**

OPICE – velice, slepice, sklenice, tkanice

VLAK – drak, mrak, prak, vrak

HŮL – půl, sůl, vůl, důl

DAL – val, kal, bal

SOBOTA – robota, Dorota, holota, bota

Shoda a odlišnost

- Práce v kruhu, učitel rozdá každému žákovi dvojici karet se slovy nebo obrázky. **Na kartě jsou vždy uvedená dvě slova, která spolu souvisí a zároveň se od sebe v něčem liší.**
- Př.„**Kšiltovka a kulich** jsou pokrývky hlavy. Kšiltovka se používá v létě, chrání hlavu a oči proti záření slunce. Je ušitá z látky. Kulich se používá v zimě, chrání hlavu před chladem a zimou. Je pletený z vlny, může mít bambuli.
- **nabídka dvojic slov**: *mrkev – paprika, kohoutková voda – limonáda, pepř – sůl, ponožky – podkolenky, počítač – notebook, jablko – meruňka, pivo – víno, cukr – med, sandály – sněhule, mobilní telefon – pevná linka*
- *Obměna*: žáci utváří **novou dvojici slov**, která vyjadřuje obdobný vztah jako slova na kartě. Např. „ smrk – sedmikráska“ na úvodní kartě. Řešení: „ dub – tulipán“.

Zdroj: Stará 2013, Žvanda a Melivo, s. 68

Na co to je?

- práce v kruhu, krabice s různými předměty
- Hru začíná **učitel, vybere si jeden předmět a popíše, na co se používá**. Např. šroubovák – „To je šroubovák. Šroubovák je nářadí. Používá se k utažení šroubu nebo zatažení šroubu. Díky šroubům kusy dřeva (jiného materiálu) drží při sobe.“
- Hra pokračuje dalším žákem ve směru hodinových ručiček, končí u posledního žáka v kruhu.

Anketa č. 3 – Baví podobné aktivity vaše žáky?

1. Ano, obzvlášť rádi pracují ve skupinách
2. Ano, i když ne každý má rád skupinovou práci
3. Určitě, je to příjemný oddech od složité gramatiky
4. Ne, nudí se
5. Jiná zkušenost

Jmenování předmětů podle barvy

- *individuálně:* **během 1 minuty žák co nejrychleji jmenuje všechny předměty od dané barvy**, učitel zapisuje počet správných slov za 1 minutu, jiný den lze aktivitu opakovat a porovnat výsledky
- *skupinově:* **během 2 minut žáci co nejrychleji zapisují slova od dané barvy na pracovní list**, opět porovnávání pouze sám se sebou v dalších dnech
- *obměna*: stejný postup „ moje hračky, Co máme v kuchyni?“
- *obměna*: „věci ze dřeva, věci z kovu, věci z textilu:

Definice

- Učitel přidělí žákům slovo, které mají definovat. Nejdříve vyhledají slovo nadřazené svým obsahem, poté určují specifické vlastnosti daného pojmu
- př. KOČKA – domácí zvíře (nadřazený pojem), čtyřnohý savec, který chytá myši

Anketa č. 4 – Jaké mají vaši žáci vyjadřovací schopnosti?

1. Velmi dobré.
2. Žáci s poruchami učení či chování mají vyjadřovací schopnosti oslabené.
3. Někteří žáci mají vyjadřovací schopnosti oslabené bez ohledu na SPU.
4. Jiná zkušenost.

Použitá a doporučená literatura

- BOROVÁ, B., SVOBODOVÁ, J.: *Šimonovy pracovní listy 4 – Rozvoj myšlení a řeči.* Portál, Praha 1997. ISBN 80-7178-658-6.
- HAVLÍČKOVÁ, J., EICHLEROVÁ, I.: *Kouká Mína do komína – Logopedické říkanky*. Portál, Praha 2013. ISBN 978-80-262-0471-8.
- CHARVÁTOVÁ-KOPICOVÁ, V., BOHÁČOVÁ, Š.: *Šimonovy pracovní listy 6 a 7 – Logopedická cvičení I a II*. Portál, Praha 2007. ISBN 978-80-7367-261-4, 80-7178-716-7.
- JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ,H.: *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole.* Nakladatelství D+H, Praha 2007. ISBN 978-80-903869-3-8.

Použitá a doporučená literatura

- JUCOVIČOVÁ, D., RANDÁKOVÁ, K.: *Interaktivní učebnice ČJ – III.díl – tvoření slov a význam slov*. Nakladatelství D+H, Praha. ISBN 978-80-87295-05-2.
- PÁVKOVÁ, B.: *Zlomíš si jazýček*. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2513-7.
- POKORNÁ, V.: *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení*. Praha, Portál 2011. ISBN 978-80-7367-931-6.
- STARÁ, E., STARÝ, M.: Žvanda a Melivo – cvičení na rozvoj slovní zásoby. Euromedia Group, Praha 2013. ISBN 978-80-242-3888-3.
- SYNEK, F.: *Říkáme si s dětmi*. Praha: ArchArt, 2004. ISBN 80-86638-04-9.

Děkuji za pozornost

Mgr. Petra Pšeničková, DiS.,
speciální pedagog

- e-mail: psenickova.petra@centrum.cz

- **Odborná pedagogická poradna – poradenství pro rodiče, žáky a pedagogy** ***(osobní i e-mailové konzultace)***
- RC Slunečnice Beroun, Bezručova 928, Komunitní centrum, 2.p
- www.rcslunecnice.cz

Šíření prezentace je možné pouze s písemným souhlasem autorky.